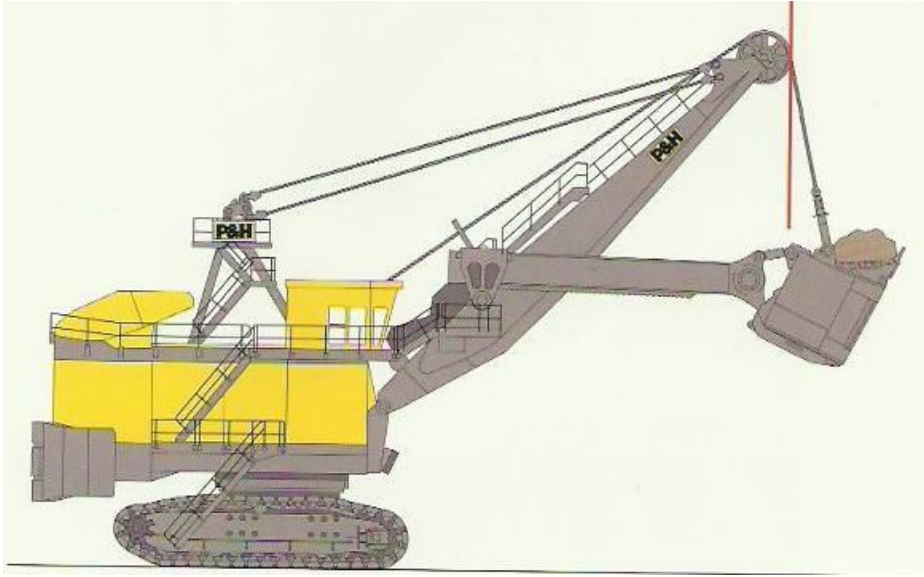

ELEKTRİKLİ YERKAZARLA KAZIDA UYARILAR

YAP - Temiz ve düz kazamak tabanı oluşturup koruyun. Basamak yüzeyinin durumu çalışma döngüsü süresini, makina ömrünü ve toplam işletme giderlerini etkiler. Yerkazarı kazamağa yanaştırmadan önce basamak tabanını temizleyin. Palet pabuçlarının ve makina ana çatkısının önündeki malzemeleri küreyip atmak için, gerekiyorsa, makinayı azıcık geri çekin.

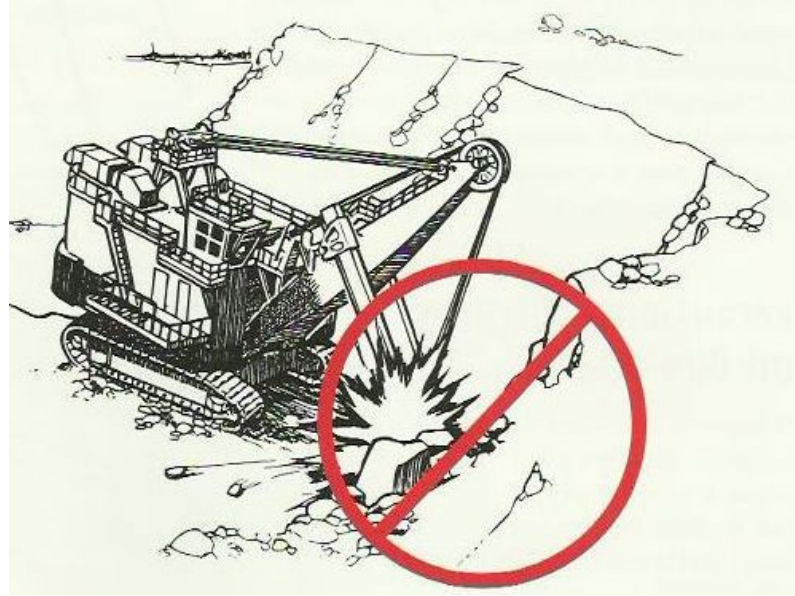
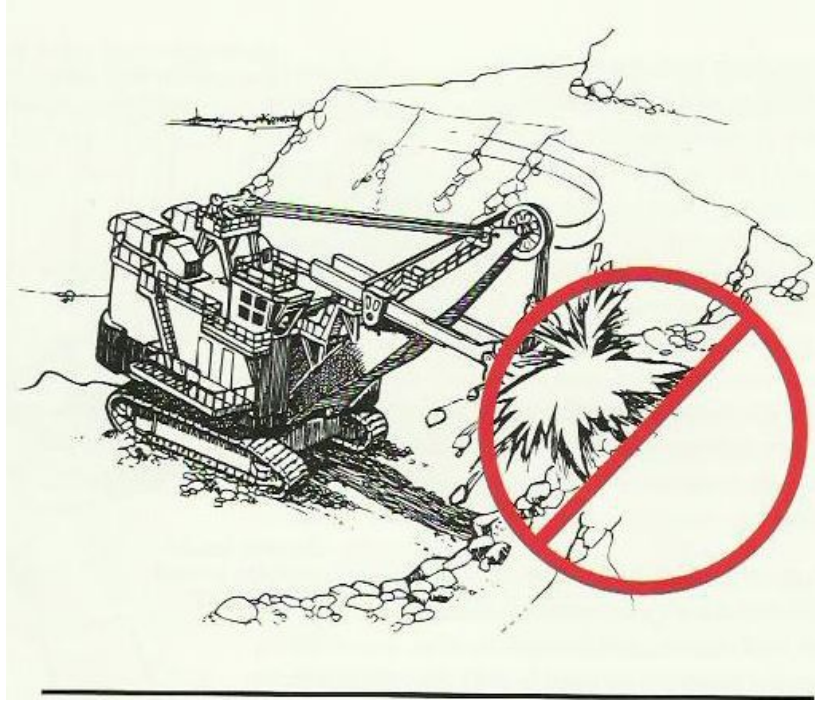
YAPMA - Kepçe kolunu aşırı ileri uzatmayın, Çizge 1. Taşıyıcıkol (bum) ucu makarası izdüşümü ötesine kepçe kolunu uzatmayın yoksa kepçe tutamağı asılış kuvveti yitime uğrar. Çünkü bu durumda asılış kuvveti ittiriş kuvvetine karşı kor. Uzun taşıyıcıkollu yeni kuşak yerkazarlarda kepçe kolunun aşırı ileri itilmesi taşıyıcıkolda yapısal yorgunluk yaratabilir.

Çizge 1. Kepçeyi taşıyıcıkol ucu makarasının izdüşümünün ötesine uzatmak kepçe tutamağını çeken kuvvetin yitmesine neden olabilir. En yüksek tutamak çektiş kuvveti çektiş halatlarının taşıyıcıkol ucu makarasına dik olduğu konumdur.

YAP – Kepçeyi basamağa taşıyıcıkol ucu noktasının izdüşümünde daldırın. Kepçenin malzemeyi yukarı doğru tarayışı olabildiğince dik olmalıdır. Uygun saplanış kesmede de en yüksek kuvveti sağlar.

YAPMA – Makinanın ön kısmına çok yakın kazı yapmayın, yoksa kepçe paletlere ve yan palet çatkalarına ya da bumun alt kısmına çarpar. Kepçe çarpması gerek palet pabuçlarına ve gerekse taşıyıcıkol kaplamasına büyük zarar verebilir.

Çizge 2. Kepçeye süpürme devinimi yaptırmak, iri kaya parçasına rastlanırsa kepçeye ve makinanın ön bölmeğine zarar verebilir.

YAPMA- Çizge 2. de gösterilen süpürme hareketini yapmayın. Kepçe aşağıdayken üst döner çatkıyı döndürmeyin.

YAPMA – Kalın dilim keserek bütün basamağı kaldırmaya çalışmayın. Kayaç basamaktan taranarak kazılmalıdır.

YAPMA – Taşıma birimlerine ve kazılan malzemeye ulaşmaya çalışmayın. İleri itiş devinimi ilk kepçe dolup basamaktan kurtulup boşaltılırken ayarlanmalıdır. Gerekliyse makinayı kazı

basamağına iyice yanaştırın ki kazının büyük bir bölümü taşıyıcıkol ucu noktası altında ya da biraz ötesinde gerçekleşsin.

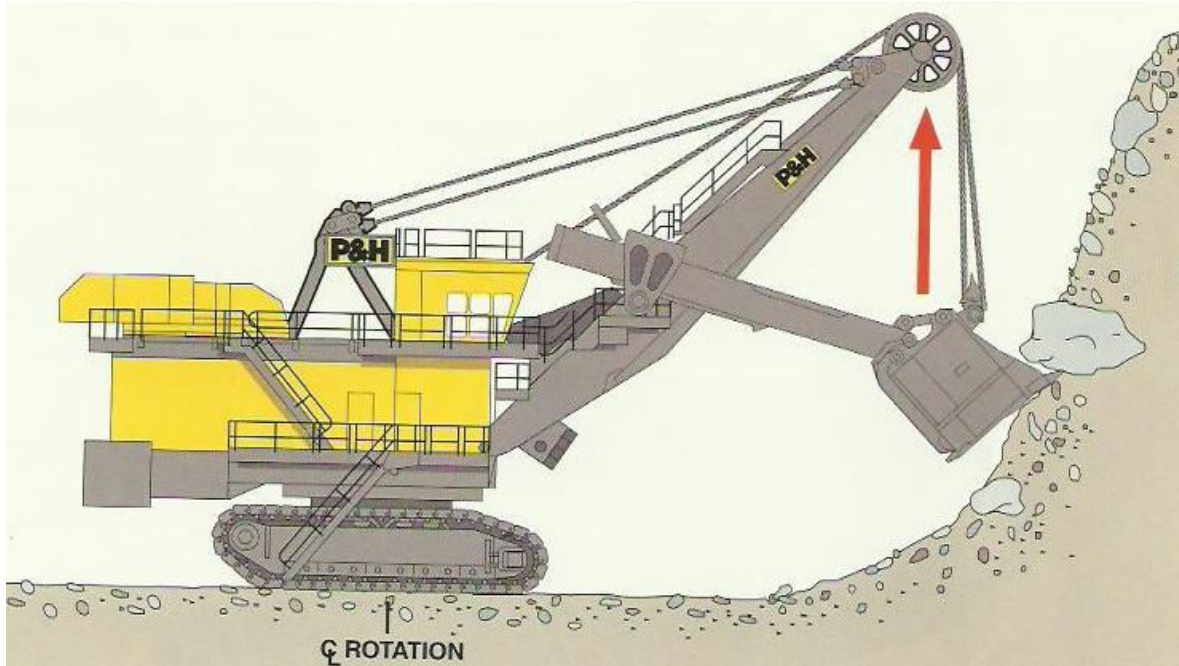
YAPMA – Kepçe kolunu çalışma sınırları dışında ileri - geri yaptırmayın. Limitlere hızla yaklaşırken kepece kolu sınır ötesine geçebilir. Bu da, limit anahtarlarının (switch) kepece kolu ileri – geri devinimini durdurabilir. Bunu gidermek için ise dışarıdan bir kuvvet uygulayarak (örneğin bir yerkürer ile) kepece kolunu aksi yöne itmek gerekir.

YAPMA – Kepçe kolunu aşırı ileri ittirmeyin yoksa taşıyıcıkolu geriye doğru kaykılırsınız. Bu durum kepece basamakta kazı yaparken, aşırı biçimde kepece basamağına doğru itilmesiyle oluşur. Yenelenen ya da aşırı kaykılma gergi halatlarında çalkantılı sarsıntı yaratır bu da ilgili öğelerin ömürlerini kısaltır, Çizge 3.

YAP – Makinanın kazarken zorlanıp (kepece deviniş yitimi) durmasına hiç bir zaman meydan vermeyin, (stall condition). Kaldırış düzeneği ve kaldırış halatları, kazı verimliliği, makina kullanıcısının makinayı devinirlik duruşu koşullarına getirmeme becerisine bağlıdır. Yüksek üretim koşullarında, yerkazar hiç kaya taşıtı beklemez; kepece devinirlik duruşu üretimde önemli kayıplara yolaçabilir.

YAP – Kazı derinliğini (dilim kalınlığı) ve gereken kaldırış gücünü çok dikkatli denetleyin. Çetin ve çok çetin kazı koşullarında, aşırı büyük ve sağlam kaya parçalarını kazmaya çalışmak yerine, kaldırış ve ittiriş devinimlerini iyi kullanarak etrafını dolaşmaya çalışmak daha akıllıcadır, Çizge 3.

YAP – Kepçede kırık diş, diş kökü olup olmadığını ya da kepeceye girmiş olan yabancı maddeleri yakından izleyin. Özellikle büyük metal parçaları v.b. yüklenip kırıcıya taşınırsa, burada önemli hasara ve duraksamaya neden olabilir. Bu tip metal malzemelerin yüklenip yüklenmediğini en iyi görme durumunda olan kişiler kaya taşıtlarını kullanan sürücülerdir. Bu konuda sürücüler dikkatli olmalı, böyle bir durum gördüklerinde yerkazar kullanıcıını uyarmalıdır.

Çizge 3. Yerkazar, iri ve sağlam kaya parçalarını ya kaldırış-ittiriş kuvveti kullanarak alır, ya da etrafına dolanmak durumunda kalır. Bu durum çoğunlukla, çetin ve çok çetin kazı koşullarında sözkonusu olur.

YAPMA – Kepçeyi kesinlikle eksik diş ya da diş kökü ile çalıştırmayın. Eksik diş ile çalışmak, hem diş kökünün hem de kepçe damağının çok aşınmasına neden olup kazı verimini düşürür. Diş kökü düşmüş durumda çalışmak, kepçe damağında yüksek aşınmaya neden olup kısa sürede diş kökü ile damak arasındaki sıkı geçmeyi sağlayan kalınlığın (açıklığının) yitmesine yolaçar.

YAPMA - Yerkazarı eğimli yerde, özellikle de iniş aşağı eğimde çalıştırmayın. Çünkü makinayı eğimde çalıştırmak, dönüş düzeneğini ve makaralarını aşındırarak erken kırılmasına neden olur. Eğimli yerde çalışmak kaçınılmaz ise bu kısa süreli olmalı ve bu eğim % 5 'i geçmemelidir.

YAP – Kepçe damağı ve dişlerini, taşıyıcıkol ucu izdüşümünün biraz gerisinde olacak şekilde kazamağa saplayın.

YAP – Denetleyici kollara kepçe kazamağa girişecek, kavrayacak biçimde kumanda edin. Kepçe doluncaya değin kepçeyi kaldırmayı sürdürün. Kepçe dolduğunda, kumanda kolunu boş konumuna getirin ve kepçeyi hafifçe geri çekin. Kepçe kazamaktan geri ve yukarı çekilmeden kesinlikle döndürüş devinimini başlatmayın.

YAPMA – Araç kullanıcı kabinini kepçe havada asla terk etmeyin. Bırakıp gitmeniz gerekiyor ise kepçeyi yere indirip öyle sonra gidin.

Kepçeden Kaya Dökülmesi

UYARI : Kepçeden kaya dökülmesi çok ciddi yaralanma, can ve mal kaybına yolaçabilir. Asla dolu kepçeyi çalışanların, kabloların, ilgili elektrik öğelerinin, araç gereçlerin üzerinden geçirmeyin. Taşıma birimlerini yüklemeyi öyle güvenli bir biçimde ayarlayın ki yüklü kepçe insanların, kamyon sürücü kabinlerinin, ve diğer araç gerecin üstünden geçmesin. Kaya dökülmesine yolaçacak ani hareketlerden kaçının. Makinayı kepçe dolu iken asla yürütmeyin. Makina yürütülürken kepçe kapağı açık tutulmalı ve kepçe kolu ileri uzatılmış olmalıdır.